

Looduskatastroofid – infoklipp

Definitsioon: Looduskatastroofideks nimetatakse loodusjõudude mõjul tekkivaid suuri õnnetusi, kus kannatavad paljud inimesed, elusloodus ja/või infrastruktuur. Looduskatastroofe on erinevaid näiteks tugevad orkaanid, maavärinad, vulkaanipursked, laviinid, tsunamid, tornaadod jne.

Jaotus: Looduskatastroofe saab nende iseloomu järgi jagada meteoroloogilisteks (tormid), hüdrooloogilisteks (üleujutused), klimatoloogilisteks (kuuma- ja külmalained, põuad, metsapõlengud) ja geofüüsikalisteks (maavärinad ja vulkaanipursked). Suurem osa looduskatastroofe on seotud ilmastiku nähtustega. Näiteks aastal 2012 toimus maakeral 905 looduskatastroofi, millest 93% olid seotud ilmastiku nähtustega ning vaid 7% olid geofüüsikalised.

Maavärin: Üks enim kõnet leidev looduskatastroof on maavärin ehk seismilistest lainetest põhjustatud maapinna võnkumine. Igal aastal toimub umbes 500 000 maavärinat ja vaid üksikud neist on nii tugevad ja sellistes kohtades, et põhjustavad looduskatastroofi. Maavärina võimsuse hindamiseks kasutatakse Richteri skaalat, mida suurem number, seda tugevam maavärin. Võimsaim registreeritud maavärin on olnud 9.5.

Tsunami: Tugevad maavärinad, mis toimuvad ookeani või mere all võivad põhjustada tsunami. Tsunami on (hiiglaslike) lainete seeria, mis tekkib kui veekogu põhjas tekkib maalihe, mis paneb suure hulga vett maapinna poole liikuma. Tsunamid teeb ohtlikuks nende kõrgus ning kiirus, millega nad maa poole liiguvad. Laine kõrgus võib kümnete meetriteni küündida ning lained tulevad enamasti seeriatena minutite või tundide järel. 2004 aastal India Ookeanis tekkinud tsunami tappis vähemalt 290 000 inimest 14 riigis.

Põud: Läbi ajaloo ühed kõige ohtlikumad looduskatastroofid on pikaajalised põud. Kuna toidu kasvatamiseks on vaja viljakat ja piisavalt vett saavat maad võib põud hävitada suure osa toidusaagikusest. 1921-1922 oli Nõukogude Liidus põud, mille tagajärjel suri üle 5 miljoni inimese nälga. Ka tänapäeval võib põud mõjutada miljoneid inimesi. 2006 aastal oli Hiinas lähiajaloo tõsisem põud, mille tõttu jäid kuni 8 miljonit inimest ja 7 miljonit karilooma vee puudusesse.